

[Faint, illegible handwritten text on aged paper]

2
3
4
5
6
7
8
9

1674.

1. Alberti, Valentinus : De ordine intentionis et consecra-
tionis actuum voluntatis divinae. An scit: Huc
ex hoc firmiter concludi possit?
2. Bochnus, Johann Gottfried : De pigrore per chirothecas.
3. Carpzov, Augustus Benedictus : De commendatione
4. Carpzovius, Augustus Benedictus : De correctione
haeresium.
5. Carpzovius, Augustus Benedictus : De observantia
6. Cyprinus, Johann : De statu et motibus Galliae
in Laniam Parisinam desinentibus
7. Emerti, Joh. Henricus : De Lotoggia parentum
in Liberos.
8. Franckensteinus, Christianus Fridericus : De Alexander
et virtutibus et vitio Magus sine characteri
Alexandri.
9. Gispus, Fritz : Sylloge Litterarum variorum.
Allerhand Brief. Artz.

1674.

10. Hammermallerus, Henr. Christoph: Desibyllis
11. Lockmann, Gualprid: De furti apud Lacedaemonios
Licentia.
12. Menckenius, Otto: De jure mixtatis circa venationes
13. Rechenberg, Henr.: De collatione numerum patrum
in promotione
14. Gissler, Elias: De symbolis vna deinde vna Litispr. -
chez.
- 15² Romanus, Paulus Franciscus: De eo, quod differt
executionem 2 Simpl. 1674 27748.
16. Romanus, Paulus Franciscus: De Tutelis personarum Ulu-
strum
- 17¹ Romanus, Paulus Franciscus: Exercitationum juridicarum:
De feudis secunda, eorum objectum, modus constituendi
et acquirendi continens.
- 17² Romanus, Paulus Franciscus: Exercitationum juridicarum
De feudis tertia et ultima, eorum finem, effectum abq. contraria
continens.

1674.

18. Romanus, Paulus Franciscus: De judiciis pagano

19^{a et} Romanus, Paulus Franciscus: De feudis Parentatis
cum jurisdictionum: De feudis prima, eorum definitio.
nem, divisionem, et subjectum continens. 25 impl.

1674 n. 1712.

20. Romanus, Paulus Franciscus: De servitibus feudales

21. Schergerus, Joh. Adam: Praeculum Facubium Cap. 1. 17.

De illustrissimo divinae immutabilitatis maiestatis

22. Schreuden Doerfferus, Bartholomaeus Lerchardus: De
divortio.

23. Schreuden Doerfferus, Bartholomaeus Lerchardus: De specifica
sine.

24. Stempel, Johann Augustus: De sabbato Christianorum

25^{a et} Thomasius, Jacobus: De cautelis principum circa
colloquia et congressus maturos. 25 impl. 1674 i. 1750

1674.

26 Thomensis, Incertus: De justitia et jure belli
primi Parsi ex Tab. Freinsheimii Suppl. Lit. 16,
17, 18 et 19.

DN. LEONHARDI BAUDISII ¹⁶
DISSERTATIO IVRIDICA ^{1674, 15te}

DE

EO QVOD DIFFERT
EXECVTIONEM,

OCCASIONE

L. Si vindicari XX. C. de Pœnis.

ANTEHAC

SVB PRAESIDIO

DN. PAVLI FRANCISCI ROMANI

I. V. D. PROF. PVBL. ET FACVLT. IVR.

ASSESSORIS

IN ACAD. LIPS.

d. 15. Ian. 1674. PVBLICE HABITA.

NVNC OB MATERIAE DIGNITATEM

EMENDATIO RECUSA.

LIPSIÆ,
APVD GODOFR. AVG. STOPFFELIVM.
M DCC XLVIII.

Jehova Juvante.

§. I.

Differam de eo, quod non perimit *L. 70. ff. de Judiciis*, sed profert diem Executioni *L. 21. § 25. de recept. qui arbitr.* Versabor ita, ut summa tantum capita ductu *L. 20. C. de pœnis*, attingam. Auspicia Laboris a Deo; Tractationis petam a Textu:

Imppp. Grat. Valent. & Theodos. A. A. A.
Flaviano PP. Illyrici & Italiae.

Si vindicari in aliquos severius contra nostram consuetudinem pro causae intuitu jusserimus, nolimus statim eos aut subire poenam, aut excipere sententiam: sed per dies triginta super statu eorum Sors & Fortuna suspensa sit. Reos sane excipiat, vinciatque custodia, & excubiis solertibus vigilanter observet. Dat. XV. Kal. Septemb. Verona, Antonio & Syagrio Confl. 382.

A 2

CAP. I.

CAP. I.

De Autore Legis ejusque In- & Sub-criptione.

§. 2.

Autores Inscriptio tres ostendit Imperatores: Gratianum, Valentinianum & Theodosium. Num recte? post theses aliquot videbimus.

§. 3.

GRATIANVS Valentiniano I. Imperatori Filius, Gratiano, Funario, Nepos. *Cluv. in Epit. Hist. Imperat. Valentiniani I. pr.* Quod a Patre nondum pubes accepit Imperium (Anno 367. die 20. Aug. *Bucholc. in Chronol.*) perdidit interfectus (Anno 383. die 25. Septemb. *Bucholc. d. l. p. m. 213. Godofr. in Chronol. C. Theod. p. 110.*) fraude Maximi in Galliis *Niceph. l. 12. c. 19. & 20. & al. ap. Sleidan. de IV. Monarch. l. 2. p. 223. alleg.* Imperavit cum Patre Valentiniano annos octo, dies octoginta quinque; cum Patruo & Fratre tres; cum eodem Fratre ac Theodosio quatuor, & cum his omnibus accedente Arcadio menses sex. *Cluv. in Grat. pr.* Datae ab eo Leges palmariae sunt *L. 12. C. Theod. de Med. & Profess. L. 5. ib. de Hereticis aliaque.*

§. 4.

VALENTINIANVS secundus Nominis, primi Filius, Frater, sed non uterinus, Gratiani. Huic vivo socius in Occidentis Imperio, post mortem ejus solus gerendo impar. Subiit vices Mater, corporis multo pulchrioris, quam animi famina. *Cluv. in Valent. II. in pr.* Idem cum Gratiano Fatum expertus: Fraude Arbogasti familiaris sui periit. *Niceph. l. 12. c. 38. 39.* Multi suffocatum, & laqueo suspensum scribunt. *Bucholc.*

ebolc. d. l. p. 216. Sleid. d. l. p. 224. Hunc opprimere fuit prima nitentium ad dominationem cura.

§. 5.

Utrique repensum, quod pravo facinore merebantur. Cæsus a Theodosio Imp. Maximus cum Filio Victorioso (Anno 388. *Godofr. in Chronol. C. Theod. Bucholc. ad h. Annum.*) Arbogastus manum, quam paulo ante Valentiniano, mox ipse sibi intulit. Causa viri Theodosii manus adjuta ventis, ut se totus victori prosterneret Exercitus.

§. 6.

Hic Theodosius, Comitis in Hispania Filius. Oriente donatus est a Gratiano, quod huic Alani & Hunni minarentur Excidium. Magni nomen obres feliciter gestas obtinuit. Primum ejus ad Populum Constantinopolitanum de Religione Christiana Editum *L. 1. C. de summa Trinit.* Plura possem allegare, si mihi vacaret esse prolixo. Id tamen, quod fronti Dissertationis inscriptum, prætermittere nefas duxi.

§. 7.

Vidimus Autores, num veros, lubet videre. Dubium an omnibus adscriptis, an uni, & cuinam Lex adscribenda? Istud rejicit argumentum Inscriptionis tum & stylus in *L. p. C. Theod. de Malef. & Mathemat. ibid. Godofr. in not.* Illud ex Historia & temporis ratione probatum imus. Apparebit hoc, si quando & ad quem Lex data, evolverimus.

§. 8.

Vox FLAVIANVS notat eum, ad quem Lex rescripta. Hujus Præfecturam Prætorii in Illyrico & Italia post Symmach. *L. 3. ep. 81. Ec.* nominat Lex nostra.

A 3

nostra. Virum eximium & solidæ sapientiæ testatur *Rufinus L. 2. Histor. c. 33.* Collata viro dignitas post Polemium (qui primis Anni 390. mensibus Præf. Præt. Illyrici fuit & Italiæ *L. 28. C. Th. de Oper. publ.*) ante Apodemium (qui Anni 392. initio PP. Illyr. & Italiæ reperitur *L. 21. C. Th. de Navicul.*) Fuit ergo penes Flavianum posterioribus Anni 390. mensibus & Anno 391. *conf. Godofr. in Prosopogr. Cod. Theod. voce Flavianus.*

§. 9.

Sed inquires; dicta Legi, Legem dictis reputare. Aliud Inscriptionem, aliud Subscriptionem Legis velle. Præferre nostram, Annum 382. præferre cum Consulibus hujus Anni PP. Flavianum. Sed perperam hic Legi datus character, perperam subscripti Consules. *Godofr. ad L. 2. C. Th. de Constit. Princ.* Valet Historiæ testimonium, quæ causam, cum causâ tempus latæ Legis ostendit. Ostendit autem non Annum 382. (quod demum Annus 387. tales tultit Præfectos *vid. Godofr. ad L. 2. C. Th. de Const. Princ.*) sed 390; quo Theodosius alias etiam dedit Veronæ Leges. Sunt autem hæ *LL. 122. C. Th. de Decurion. 19. ib. de Navicul. 28. ib. de Episcopis & 1. ib. de Monachis.*

§. 10.

Non obstat mortuus ante Legem Gratianus. Hunc enim Anno, quem th. 3. monstrat, defunctum affirmamus; Autorem Legis negamus. Expungenda proinde vox Gratiani, ut aliis quoque in Locis expungendam asserit *Godofr. in Comment. L. 13. C. de pœnis.*

§. 11.

Valentiniano quidem ut assignemus Legem, multa movent. Huic enim Illyricum parebat cum Italia.

Italia. *Zosim. l. 4. p. 746.* Ipsa Verona, urbs Italiae, cui lex debet natales, sub hujus erat Imperio. Sed his quoque non tutum insistere; Jubet hoc Annus latae Legis, quo Valentinianum Securitas in Thraciam, pericula Theodosium in Italiam traxerant. Scilicet Valentiniano minabatur, quod in Gratiano Fratre perfeerat Maximus. Italiam sibi destinabat hostis, & modo non totam occupaverat. Una Salus in Theodosio, cujus intererat Bello Bellum finire. Benefacta Beneficiis rependere cura fuit laborque. Favuit Deus causae Imperatoris, ut qui non sua, sed Dei, sed Affinis agebat negotia. Annus erat post Christum natum 388, quo petebat Italiam. Devictus Maximo juvante Maximus, ut falsus Omen inesse Nomini crederet.

§. 12.

Erat Annus post trecentesium nonagesimus primus, quo Constantinopolin repetebat Theodosius. *Socrat. l. 5. Histor. Eccles. c. 15. in f. Marcellin. in Chron.* Hinc integrum triennium in Italia versatum apparet. Ab hoc solo tunc pendebant omnia, solus ferebat Leges. Ferebat autem cum *d. L. de pœnis* Leges alias th. 9. adductas. Ut adeo solum Theodosium Autorem dicendum esse dicta fatis persvadeant.

§. 13.

Error Anni post se traxit errorem Consulium. Consules non Antonius & Syagrius, sed Valentinianus & Neotherius subscribendi. *Godofr. in Chronol. Cod. Theod. & Ejusd. Prosopogr. in vocibus Valentinianus & Neotherius.*

§. 14.

§. 14. Mensē, ut me breviter expediam, non Septembrem (quem Lex & Baronius notant) nec Decembrem (ut Theodoretus docet) sed Augustum scribit idem Godofredas *in d. L. 13. C. Th. de panis.*

§. 15. In unum, quæ sparsim dicta colligimus. Expungimus expungenda, ut constet Legi characterimus. Nempe dedit eam IMP. THEODOSIUS A. FLAVIANO PP. ILLYRICI ET ITALIAE. MENS. AVG. VERONAE, VALENTINIANO ET NEOTHERIO COSS. 390.

CAP. II.
De Legis Evolutione.

§. 16. Proferimus pedem & causam cum ratione vestigamus. Hæc salva legi nostræ, ut omnibus est, non obstante *L. 20. ff. de LL. nec obscura; velut in L. 9. ff. de Relig. & sumt. funer. L. 63. ff. de Edil. Edicto L. 12. ff. qui & a quib. manum. putatur.*

§. 17. Quid vero moverit Theodosium, c. 11. quæst. 3. canon cum apud Thessalon. exponit. Furens apud Thessalonicam Populus virum occiderat. Succensit Civibus Theodosius, nec potens iræ, Ludos Circenses (*de quibus Gell. l. 3. c. 10. Noct. Att.*) instituit. Sed miseri homines Ludum spectantes ipsi Ludus fiunt. Circumfusi a militibus, Imperatoris jussu graves penas dant: Jugulantur ad unum omnes. Adeo cum commissa coercemus, graviora sæpe committimus
d. c.

d. c. *¶ quest. c. 68.* Ob hoc sacris ab Ambrosio prohibitus, culpam cum lachrymis publice confessus fuit. Insuper Legem extorsit Ambrosius, ut ratio corrigeret intra dies triginta, quod Furore promulgatum. Spicilegia hæc sunt; *mellēm fecere Niceph. l. 12. c. 40. 41. Sozom. l. 7. c. 24. Augusti. de Civitate Dei c. 62. alii que.*

§. 18.

Tres autem vulgo partes cujusque Legis prohibent: proœmium, capita & sanctionem. Patet hoc præter LL. 3. *¶ 5. C. de Summa Trinit. L. pen. ¶ ult. C. de Episc. ¶ Cler. L. 1. ¶ seqq. de vet. Jure enucleando, ex Novellis quidem omnibus. conf. L. sanctio 41. ff. de pœnis ¶ ib. Godofr. in notis.* Nos in præsentī duas constituimus, prohibentem unam, alteram præcipientem. Explicamus eas per Regulas, quarum

1. Pœna ab irato Principe lata non statim exsequenda.
2. Rei taliter ad mortem damnati, dum differretur pœna, vigilanter custodiendi.

§. 19.

Ex factō (quod Paulus etiam in L. 83. ff. de Legat. & fideicom. 2.) speciem formamus. Facimus id verbis primo glossæ, dein propriis.

§. 20.

Glossa sic loquitur: Si Princeps crudelius quam consuevit, præcepit aliquem condemnari, non debet statim subijci pœnis, sed prius labentur XXX. dies: quibus elapsis condemnari debet: interim debet esse sub fida custodia.

B

§. 21.

§. 21.

Nos ad ea, quæ Cluverius habet, alludimus. Pominus Imperatorem, pium, justum, & verbo: Mirabilia Mundi dictum. Affingimus Conjugem (Mariam Arragoniam): Decedat hæc a fide data, violet sanctitatem tori. Sit Comes inter Aulicos, (Mutinensis) fidus Imperatori; alter vere Josephus. Tentet hujus pudicitiam femina, & frustra tentet. Deferat rem ad maritum, utque se purget, Adulterii Reum faciat Comitem. Habeat fidem maritus, nec iræ potens acerbam relinquat vocem: Moriatur. Roger, obtestetur Comes, sed flecti nolit: Moneant, quos a consiliis habet Princeps; tempus petant, ac spacium; flecti non possit. Differant tamen quod sciant, moram in Principe sanare, quod Ratio nequit. Fœdabunt ne paren-di Legem? Imo non fœdabunt, *per ea quæ Zieglerus notavit ad Instit. Lancell. l. 3. tit. 16. §. 2.* nec ita Princeps, si Justitiæ cultor, interpretabitur. Potest enim post iram dilata pœna exigi, revocari nunquam.

§. 22.

Sunt quidem dubitandi rationes, sed ficulneæ, quibus paginas implere tædiosum. Pugnans Legibus, sed iisdem expugnantur. Sunt eæ L. 18. C. de penis & l. 5. C. de Custodia Reorum. — *Ast incivile est, nisi rota lege perspecta, una aliqua particula ejus proposita, judicare vel respondere L. 24. ff. de LL.* Non enim convicti, cum non convictis pariter judicandi. Nec omnem pœnam, sed severius contra consuetudinem ab irato Principe dictam differendam statuimus. Priores ergo Leges semper ad posteriores l. 26. d. 1. posteriores ad priores L. 28. ib. pertinent.

§. 23.

§. 23.

Insistendum cœptis & monendum de Verbis, ne sententia Legis circumveniri possit *L. 29. ff. de Legibus.* Fallunt enim, qui Jurisperitorum hanc negant curam. *Mantica de Conjectur. ultim. volunt. L. 1. n. 1.* Falluntur cum Baldo *conf. 33. n. 2.* contra Leges. *L. 1. pr. ff. de Just. & Jure L. 1. ff. de R. C. L. 1. §. 1. ff. de Pactis.*

§. 24.

Notamus autem voces

1. *VINDICARI.* Frequens hoc in Jure verbum, ambiguum, quia varius, verbi sensus. Vox a vim & dico composita; ut Judico, quod Varro *L. 4. de lingua lat.* a Jus & dico derivat. Vis enim quædam in vindicando intervenit, non bellica, sed civilis ac legitima. *Frantz. in Comment. ad π tit. de R. V. n. 4.* Hoc loco ultionem a Magistratu factam, vel, secundum *Godofredum in notis ad b. L. in C. Tb.* ultimum supplicium Bonorumque publicationem notat. Licet autem (ut *Paulus in L. 33. ff. de Injuriis loquitur*) quod Reipublicæ venerandæ (alii, vendicandæ. *Budeus*) causa secundum bonos Mores sit, ad contumaciam ejus pertineat; quia tamen non ea Mente Magistratus facit, ut Injuriam faciat, sed ad vindictam Majestatis publicæ respiciat, actione Injuriarum non tenetur. *conf. b. L. 13. §. 6. & L. 13. §. 39. d. 1.* Juris enim Executio non habet Injuriam *L. 13. §. 1. eod.*

§. 25.

2. *SEVERIVS.* Excessum indicari, Comparativus monet. Non enim Juris, de qua *L. 6. de hered. instit.* *L. 4. C. ex quibus causis infam.* *L. 14. C. de Excusat.*

Tut. & Curat. aliæque, sed facti, de qua L. 4. C. de Ingen. manum. Severitas intelligenda.

§. 26.

3. *CONTRA NOSTRAM CONSVETVDINEM.*
 Digna Principe Virtus Clementia. Hac, quæ brevis crudelitate, diuturna fit potentia. Utilis non solum nova inchoantibus Imperia *Tac. 4. Hist. 63.* sed semper etiam nunc finientibus. *Forstn. in not. ad Tac. l. 13. c. 63.* Is enim Laudem meret, cujus Morti plus quam Electioni ingemiscunt Subditi. Quod ita regnaret Ludovicus XII. Galliarum Rex, Patriæ Pater dictus est. Hac & aliis felix Theodosius, Magni nomen accepit. Hic & cum contra consuetudinem secessisset a consuetudine, (i. e. Jure Regionis) mox eam revocavit. Adeo pœnitentia magis laudari, quam errore carpi voluit!

§. 27.

Dissentiant ad Machiavellicum Ingenium comparati Homines. Sævitia impleri cuncta, nec ulla Mansuetudinis vestigia exstare volunt. Censent a vi provenisse Dominationes, & vi retineri. Armis quaesita armis conservanda esse. Lenitatem initium periculi; Sævitiæ præsidium Securitatis esse: Principem nisi metuatur, simulacrum fore. Sed hæc consilia ut a vi incipiunt, ita in vi & exitio Principum sæpe desinunt.

§. 28.

4. *JUSSERIMVS.* Jubere in effectu idem quod mandare. Utrumque præcedit Factum, quod futurum est. Sed amplior Jussus, & latius aliquanto patet. Semper enim qui jubet, mandat; non qui mandat, jubet. His qui in potestate nostra jubemus, *arg.*

h. 20.

l. 20. ff. de Jurisd. c. 2. de constit. in 6. mandamus etiam nullo nobis adstrictis vinculo. Vultej. in Comment. ad Instit. l. 4. t. 7. pr. n. 8.

§. 29.

Sed num semper parendum? hic oportuum inferere. Negem, quod magis Deo quam Principi parendum nemo sanus neget. Quid enim, si jubeat, quod famam, quod conscientiam nostram lædat. *Dn. Ziegl. in not. ad instit. Lancell. l. 3. tit. 16. §. 2.* Ipsos Gentiles, Papinianum; *Spartianus in Severo & Caracalla* ante hunc Julium Gracinum, Patrem Agricola; *Tac. in Agricola c. 4. n. 2.* Doctores habes. Uterque Juris Consultissimus vitam quam Famam perdere maluit.

§. 30.

5. *NOLVMVS.* Odex hic dissolvendus, num nova sit Constitutio Theodosii? Vox hæc Nolumus id videtur innuere *arg. c. ult. de Rescripti. in 6. & Clement. 2. in f. ib.* Sed idem retro multis temporibus sancitum, Autores habeo. Diversifunt, & in diversa seunt partes. Tiberianum esse Senatusconsultum affirmant omnes; at variant in spacio dierum. Multi triginta, non pauci decem diebus supplicia dilata volunt. *Illud Sydonius Apollinaris l. 1. ep. 7. Quintilianus declamat. 303, Calphurnius Flaccus declam. 25. Hoc Tacitus 3. Annal. 51. n. 3. Suetonius in Tiberio c. 75. Seneca l. 1. de Tranquillit. c. 14. testantur.*

§. 31.

Multis hic conciliandi Labor. Est qui putat Sydonium emendandum. Est qui Sydonium errasse scribit. Est denique, qui ad decem veteris Senatus-

B 3

con-

consulti, viginti alios dies accessisse probat. *conf. Cuiac. 5. obs. 9.* Hæret *Lipsius in annot. ad Tacit. l. 3. n. 113.* & quem sequi debeat, se fluctuare fatetur. Sed quicquid sit, ab Antiquitate tamen aliquid repetitum. Convenit Jus vetus novo, si finem; discrepat, si numerum dierum spectes.

§. 32.

6. *NOLUMVS STATIM POENAM.* Nunquam tardum, quod omnium ultimum. Cunctator esse debet, qui iudicat de Salute hominis. Potest poena debita exigi, non potest exacta revocari. Laudandus Mauritius Imperator tardissimus ad inferendam capitis poenam. Delicta poenitentia quam supplicio sanari melius credebatur. Est in hanc sententiam elegans apud *Thucydidem l. 3. p. m. 127. seqq.* Diodori contra Cleonem Oratio. Idem meliora tandem edoctus Theodosius. Svalor Ambrosius; Causa in Thefalonicenses ab Irato Imperatore facta vindicta. Adeo consultationi inimica Celeritas & Ira. Hinc, (quod *Paulus in L. 48. ff. de R. J. inquit*) quicquid (in) calore Iracundiæ vel fit, vel fieri dicitur, non prius ratum est, quam si perseverantia apparuit Iudicium animi fuisse. Hanc Regulam ad Speciem Legis nostræ accommodat *Decius in d. l. quicquid. n. 19.*

§. 33.

33. *SORS & FORTVNA SVSPENSA SIT.* i. e. sint inter Spem metumque. Expectent mortem, nec tamen vitæ desperent. Salus eorum ab uno Principis verbo pendeat. Brevibus: Differtur, raro aufertur poena. Eodemque modo Actus *in L. ult. ff. commun.*

mun. præd. in f. Stipulatio in L. 26. ff. de Stipul. Servorum suspendi dicuntur. Sed plura inferius.

§. 34.

8. **CUSTODIA VINCIAT.** Idem custodia significare videtur, quod vincula. Sed prior vox non nisi publicam *L. 9. ff. ex quib. caus. maj. L. 4. de Custod. Reorum*; posterior & publicam & privatam completitur. *L. 224. ff. de V. S. ibidemque Gædd. de V. S. d. L. 9. ex quib. caus.* Nihil autem præter fidam custodiam carceres habere debent. Voluit hoc Constantinus Imperator *in L. 1. & alii in L. 5. C. de Custodia Reor.* Non enim ad pœnam, sed custodiam haberi debent. *L. 8. §. 9. ff. de pœn.* Nec obstat, vinciri posse carceratos: Cum non interfit, parietibus an compedibus teneantur *L. 9. c. f. conf. Menoch. de arbitrar. Judic. quæstion. L. 2. cent. 4. cas. 305.*

§. 35.

9. **EXCUBIIS SOLERTIBVS VIGILANTER OBSERVET.** Excubiæ latius, quam vigiliæ patent. Nocturnæ sunt vigiliæ, *Calo. in Lex. voc. vigiliæ diurnæ nocturnæque excubiæ arg. L. 10. ff. de re milit. Commentariensis vero hæc cura est L. 4. de Custod. Reor.* Hujus summa requiritur diligentia. *Menoch. de l. cas. 302.* Nam qua plectendus qui aufugit pœna, custos plectitur, *d. l. 4. C. de Custod. Reor.* Sed adde *L. 12. ff. de Custodia & exhibitione Reor. & Dn. Hahn. in not. ad Wesenb. ad tit. de Custod. & exhib. Reor. n. 5.*

§. 36.

Solent etiam in hac parte varias notare Lectiones. Nos vero quas notemus, vix habebimus; vel certe levis momenti. Legit Codex Theodosianus: accipiat,

accipiat, cum Justiniano sit: excipiat. Lugdunense cum glossa Corpus XI. Godofredi XV. Kal. Septemb. norant. Etiam Canonici quidam Codices viginti, cum reliqui, civilesque omnes triginta Dilationis dies numerent. Sed hujus rationes superius jam a nobis datae.

CAP. III.

De Dilationibus in Caussis Civilibus.

§. 37.

Jam gradum siterem, si Legem, qui verba Legis, sciret. Sed eam scire non est verba tenere, sed vim ac potestatem *L. 17. ff. de LL.* Nec hanc vero tenebis, si non quod ex ea trahi potest ac colligi, intelligas. *L. 12. §. 13. ff. d. t.* Inest enim Legibus, ut ad similes etiam res pertineant. *L. 27. ff. d. t.*

§. 38.

Age, nunc laboremus, ut sciamus Legem nostram. Dices, Principis, non inferioris Judicis a Legge sententiam differri. Ita quidem regulariter est *ex arg. L. 14. ff. de LL. Clasen. c. 13. pr. de Jure Aggrat. Volunt & inculcant id præter alias etiam L. pen. C. de Custodia Reor. L. 18. C. de pœnis L. 6. ff. eod.* Reddere hujus rei argumenta non attinet. Patent ex *L. 45. §. 1. ff. de re judicata L. 27. ff. de pœnis L. 15. C. eod. L. 1. §. ult. ff. de question. L. 1. C. sententiam rescindi non posse L. 18. C. de pœnis &c.* Fieret enim petendæ veniæ Locus; quod in manifestis fieri non debere post Glossam in cap. cum apud Thessalon. 69. c. 11. quest. 3. verbo; animadversione docet Cujacius 20. Obs. c. 32. ubi addit: *Judicem saltem pœnam suæ sententiæ interpretatione lenire posse ex L. pen. ff. de pœnis.*

§. 39.

§. 39.

Sed hæc quidem ex Jure rigido. Aliud suadet Æquitas & suo jure non raro postulat. Hinc evenit nonnunquam, differri dictam a Judice sententiam: Idque quamdiu causâ viget, ob quam est indulta *arg. L. 72. ff. de acquir. vel amitt. heredit.* Latius hæc profequitur *Jafon in L. debitoribus. 31. n. 15. ff. de re judic.*

§. 40.

Causâ Dilationis multæ, & modo non extra numerum. Trahimus huc cum *Glossa ad C. XI. q. 3. C. 69.* non eas modo, quæ capitæ, sed & civiles pœnas ingerunt. Facimus enim cum *Decio, qui in cap. cum teneamur n. 3. seqq. de præbendis* eandem fere rationem subesse late probat.

§. 41.

De Civilibus primum. Differtur in his Executio vel in totum: *L. 15. §. 9. usque ad f. ff. de re judic.* (Regulariter enim fit in solidum;) vel ex parte. *l. 19. §. 1. eod. add. Dn. Struv. in Syntag. Civ. Exerc. XCIV. th. 20. pr.* Utramque persequar eadem, qua cœpi, brevitate.

§. 42.

Ex parte differt Executionem i. Beneficium Competentiæ. Hoc qui gaudet, plus non solvit, quam facere potest. *Ludwell. ad §. 37. Instit. de Action. n. 3.* Competit autem in tantum, ut qui solvit, non quod habet, sed potest, solvat. *L. 173. ff. de R. J.* Datur ex Reverentia vel alia Ratione quibusdam personis (inter quas, si strictè Legibus inhæreas, *arg. L. 18. ff. de re jud.* Jurisconsulti tantum, non etiam Theologi ac Medici contineri videntur. *conf. L. 6. §. 18. ff. de re jud. cum L. 14. C. de Advoc. divers. Judic.* Quanquam usum aliud probare

re dicat. *Richt. Dec. 24. n. 4. Dn. Carpz. P. 1. c. 32. def. 18.*
 ne & ipsi careant alimentis *L. 16. 17. 22. ff. de rejud. L. 6.*
 & *ult. ff. de Alim. & cibar. legat. Coler. de Process. Execut. P. 2. c. 3. n. 117.* In illorum autem determinatione respicit Judex ad conditionem personæ petentis, *velut ita responsum testatur Dn. Richt. d. l.* Hinc non quod Rustico, Nobili sufficeret. *Schneidew. ad §. sunt præterea 30. Inst. de Action. n. 7. Carpz. P. 1. Const. 32. d. 19. n. 2. seqq. def. 17. n. 3.*

§. 43.

2. Flebile Beneficium: Cessio Bonorum. Est hoc, cum quis ære gravatus alieno Bona (non feudalia vel emphyteutica &c. sine consensu Domini) sponte cedit creditoribus. Evitat enim cessione carcerem & alias molestias; Creditoribus autem quoad fieri potest adhuc satisfaciet. *L. 6. & fin. C. qui bon. ced. poss.* Utuntur eo, qui non habent alias, unde se liberent. *L. 7. C. d. t.* Etiam qui jurato vel renunciarunt ei *Perez, in Cod. d. t. n. 3. 17. & 18.* vel jurarunt se soluturos *Hahn. ad Wesenb. de cessione Bon.* Non indigent hoc auxilio, quibus datur Beneficium Competentiæ *c. 3. de solution. Würms. in observ. pract. p. 226.* Denegatur præter alios etiam his, qui bancam ruptam facientes alio contra datam fidem fugiunt. *Add. Besold. Thesaur. Pract. vocibus Panferotirer, Falliten, n. 9.*

§. 44.

Sed cautio Debitoris in his duobus opus est. Non enim tollitur Debitum, sed suspenditur ejus tantum quod solvendum restat. Executio. Cavet uterque solutionem in pinguiore Fortuna. De illo *vid. L. un. §. 7. C. de rei uxor. act. L. 63. §. 4. ff. pro socio: De hoc L. 6. ff. de*

ff. de Cession. Bon. & L. pen. l. f. C. qui bon. ced. poss. Sed adde §. ult. Inst. de Action. & ibi Mudæum ad h. t.

§. 45.

Succedit 3. Exceptio Divisionis ex epistola D. Hadriani. Competit Correo vel Confidejssori cuius, ne teneatur ultra ratam §. 4. *Inst. de Fidejss. L. 26. 27. 28. & §. 1. ff. de fidejssor.* Exceptionem habet *L. 12. ff. rem pupill. salo. fore. Struv. Syntagm. Jur. Civ. Ex. XLVII. ib. 104. in f.* Sunt & alia, quas inter si renunciatio sit huic Beneficio. Non inducunt autem renunciationem verba: *sämtlich und sonderlich, einer für alle, und alle für einen.* *Carpz. P. 2. c. 17. d. 9.*

§. 46.

4. Si parte liquida totum petitur. Res ex Contrahentium conventionem pendet. Exemplo sit Mævius Creditor cum Debitore Filio. Summa sit 200. florenorum solvenda duobus Terminis. Conveniat Debitorem ex Instrumento guarentigiato Creditor, & lapso primo Termine petat totum. Differenda pro parte executio, cum pars tantum debeat. Semper enim, qui præmature petit, plus; ut, qui sero, minus petere videtur. §. 33. *Inst. de Action. & ib. Mudæum. Col. in Profess. execut. P. 4. c. 1. 82. seqq. & alios ibi alleg*

§. 47.

5. Exceptio deductionis impensarum & meliorationum. Sed oportet has bona fide factas esse: *Zang. de Except. P. 3. c. 26. n. 111. Alexand. Tartagn. in Conf. 61. vol. 1. & conf. 95. vol. 4.* Exemplum Impensæ sunt a marito in res dotales factæ, *de quibus t. 1. ff. de Impens. in res dotal. fact.* Voluptuarius tamen (quæ quid sint, *vid. L. 79. §. f. ff. de V. S. L. 7. pr. cum L. 14. §. 2. de impensis*

penfis in res dotal. factis) his accenseri nolo, propter
L. 9. d. t. de impenf. &c. nisi in rebus promerçalibus
L. 10. eod. Dn. Struv. Ex. XII. th. 34. Dn. Hahn. ad Wesenb.
d. c. n. 3.

§. 48.

Diximus breviter, Executionem quæ pro parte dif-
 ferant: Pergimus in hoc apparatu, dicturi, quæ totam
 suspendant. Agmen non immerito ducit I. Inhabili-
 tas personæ agentis. Acturus enim personam standi
 in Judicio habere, id est, talis esse debet, ne agere pro-
 hibetur. *Dn. Struv. Ex. 7. IX. th. 5.* Prohibentur au-
 tem Impuberes & viginti quinque annis minores sine
 Tutoris vel Curatoris Autoritate & Consensu *L. 1. §*
2. C. qui legitimam pers. stand. in Jud. L. 3. G. de restit. in
integr. Banniti seu proscripti Mynsing. 3. Obs. 3. § alii,
quos vide ap. Rosfred. in Judic. ordin. P. 1. tit. de person. litig.
allegatos. Idem de Procuratore, Cessionario & b. f.
possessore, dem getreuen Brieffs Inhaber &c. Obstat
 enim illis Illegitimationis Exceptio, quoties non de
 mandato, titulo cessionis & bona fide fides sit. *Berlich.*
conclus. 55. n. 46. seqq. § eleganter Colerus in Process. Exec.
P. 2. c. 2. n. 77. qui dissentienti Petro Rebuffo ad Ordinat.
Regni Gallie tit. de Literar. Oblig. artic. 1. gl. 9. n. 34. re-
spondet.

§. 49.

Sequitur 2. Exceptio Tu non es nominatus in In-
 strumento. Obstat hæc Tertio sine tituli probatione
 petenti Executionem. Pactum Executivum enim
 omnes personas, cum quibus nihil gestum, excludit.
Alexand. consil. 83. n. 1. seqq. vol. 3. Non tamen exclu-
 dit bonæ fidei Possessorem teste *Colero d. l. n. 79.*

§. 50.

§. 50.

3. Exceptio plus petitionis tempore. Latet hæc in §. 33. *Inst. de Actio. & tit. C. de plus petition.* Dilationem esse innuit Imperator in §. 10. *Inst. de Exception.* Tempore vero plus petit, qui ante diem initio constitutum, exigit Debitum. Cessit quidem Dies, sed non venit, ut peti possit. *L. 213. ff. de V. S. Zang. de Except. P. 2. c. 11. n. 4.* Cujus autem nulla petitio, ejus frustranea Executio. Quid vero si Dies in Instrumento non expressus sit? Præsenti die deberi volunt *L. 41. pr. §. 1. ff. de V. O. L. 14. de R. J. §. 2. Inst. d. t.* nisi præsumta voluntas, vel Natura Contractus aliud suadeant. *Decius in d. L. in omnibus. n. 4.* Nam tunc ante moram nemo compelli potest ad solutionem, *Arumæus tract. de Mora*, quia conveniri nequit. Non autem esse Debitorem, & esse, sed non conveniri posse, parificantur.

§. 51.

4. Si post conventum est de non petendo intra certum tempus. *L. 5. C. de pactis.* Standum conventioni & intra tempus agere non licet *L. 3. vers. temporales ff. de Except.* Et inde vocatur Exceptio solutionis evitandæ seu differendæ *Fac. Menoch. l. 2. de arbit. Jud. quest. cent. 3. cas. 140. n. 6.*

§. 52.

Similis huic 5. quæ Præscriptio moratoria dicitur. Quinquennialium nomen accepit, quod ad quinque regulariter annos a summo *Limn. in Fure Publ. l. 2. c. 5. & in Annot. tom. 4. ad n. 5. tom. 5. ad n. 12.* (indeque inter Reservata referrur in *L. 2. C. de prec. Imperat. offer.*) vel Territorii Principe *Reinking. de Regim. secul. & Eccl. l. 1. class. 5. c. 6. n. 23. Dn. Thomas. in doctrin. Imp.*

Romano Germanici Tab. XLi. & XLH. aut ipsis Creditoribus ut constat ex *L. fin. C. qui Bon. ced. poss.* vel eorum majore numero arg. *L. 8. seq. ff. de pactis* & *d. L. fin. C. qui Bon. ced. poss.* Moller. 4. Semestr. 6. n. 5. seq. conceditur. Jure Saxonico vocantur eiserne Briefe, quod Debitores ad tempus quasi impenetrabiles efficiant contra Exactiones Creditorum: Unde formula loquendi: Er hat sich lassen eiser machen. *Hering. de Fidejuss. c. 5. n. 102.*

§. 53.

6. Exceptio Excussionis. Eam peremptoriam esse statuit *Guid. Pap. decis. 432. n. 10.* & *Alex. conf. 32. n. 2. vol. 4.* Sed verior dilatoriam statuentium sententia, & magis communis *Andr. Fachin. l. 8. Controv. Jur. c. 52.* Tantum enim dilationem operatur, ut Principalis excuciatur prius. Hoc non existente solvendo, Fidejussor solvere tenetur. *Bartol. in L. 3. n. 6. ff. de Except.* Cessat hoc beneficium, si fidejussor i. se tanquam principalis, als Selbst-Schuldner obligavit. *Schulz. in Synops. Inst. ad Tit. de Fidejuss. lit. c. qui contrarium in Foro Saxon. testatur obtinere. Dissent. Schnob. in Disp. ad π XXIII. ib. 12. 2.* Si absente Principali Fidejussor praesens est. *Nov. 4. c. 1. 3.* si notorie constat de inopia Principalis, & aliis similibus casibus notatis a *Gailio l. 2. obs. 27.*

§. 54.

Idem 7. tenendum de cedendis Actionibus. Competit etiam Fidejussori parato ad solvendum, contra Creditorem. Hujus enim est, agere volenti contra Confidejussores cedere Actiones. *LL. 10. 13. 36. ff. de Fidejuss. L. 28. ff. Mandati. L. 2. & ib. Bald. atque L. 11. C. de Fidejuss.* &c. etiam eos, qui solvendo non sunt. *Zanger.*

Zanger. de Except. P. 2. c. 16. n. 28. Quid vero si recuset Creditor jura cedere? Iterum differtur Executio L. 10. §. 4. ff. de Tutel. & ration. distrab. Matth. Coler. d. tr. P. 4. c. 1. n. 87. seqq. Schultz. d. l.

§. 55.

8. Exceptio Loci nontuti. Nempe si quis habitans alibi, citatur ad videndum Executionem super Bonis in loco Contractus. c. 1. §. contrabentes de foro compet. in 6. Non enim contumax est, quem non tutus locus ab accessu prohibet. Audiendus esset, nec præcipitandus Processus. Textus habetur apertus in Clement. Pastoralis. 2. §. Pisanaque de sentent. & re jud. & c. 4. accedens. §. mandamus: tit. ut lite contestata. quod capit. de causa executiva loquitur. Probandum vero periculum, non juramento, sed Testibus, aliisque indiciis indubitatis. c. venerabili §. & hoc ipsum, de sentent. Excommunic. in 6. Sed variis modis locus non tutus est. Expressi quidam in L. 3. ff. ex quib. caus. maj. L. 7. ff. ad Trebell. His omnino accensendum, si quid in Locis, per quæ transeundum, timetur, d. c. accedens. 4. vers. nisi in terra inimicorum.

§. 56.

9. Mors post sententiam interveniens. Omnis enim Hereditate nondum adita cessat Executio. Et fatue tunc institui ac sine fruge testantur Joannes de Imola in L. 77. n. 2. Jason ib. n. 5. de V. O. & Decius in L. 59. n. 8. ff. de R. J. Non enim exstat persona, quæ citari & in mora constitui posset arg. L. 22. §. si exheredato. ff. soluto matrim. Jacet autem, quamdiu speratur Heres, nec tamen aditur Hereditas L. 82. ff. de hered. instit. LL. 69. 39. 3. de acquir. hered. Nec post aditam

tam

tam statim valet Executio. Heres enim intra tempus legitimum (tres nimirum menses *Wesemb. ad tit. de Jure deliber. th. 17.*) conficiendi Repertorii non tenetur. *Berlich. Conclus. 57. n. 68.* Computatio fit a tempore quo quis scit sibi delatam Hereditatem *L. ult. §. 2. ff. de Jure delib.* Longe tamen absentibus annus est concessus. *L. ult. §. 1. 3. 11. d. t. Nov. 1. c. 2.* Nec immunis est a confectioe Mater tutrix Liberorum. Et hac licet neglecta, tamen ad juratam specificationem tenetur. *Decis. Elector. 21. Du. Struv. XXXI. 36. d. 1.* Potest vero prohiberi a Testatore, ne fiat Inventarium *L. fin. §. 1. Arbitr. Tutel.*

§. 57.

10. Supplicatio. Utitur hoc Remedio suspensivo condemnatus contra latam sententiam, ut Acta causæ propter gravamina revideantur. *Fiebig in Process. p. 84. §. 22.* Huic tantum in Imperio, non etiam Foro Saxonico locum esse, *Zangerus de Except. P. 2. c. 1. n. 442.* evincit *conf. Carpz. ad Leg. Reg. c. 9. sect. 7. n. 10. seqq. cum Disputat. de Privileg. Electorum & Ducum Saxoniae, de non appellando. th. 68.*

§. 58.

11. Illud quæsitum est, an restitutio differat executionem? Regulariter differre probamus per *L. 32. C. de Transactionibus & L. un. C. in integrum restitut. postul. Scaccia de Appell. q. 19. rem. 2. n. 64. verb. & quod hæc sit regula, ne quid novi fiat. Justus Meyer Colleg. Argent. l. 4. t. 1. n. 36.* Est enim quædam Species Appellationis per *L. 32. & 42. ff. de Minor. Mynsing. Cent. 6. obs. 80. n. 9.* intendens ad reductionem causæ in statum veterem. *Finckelthaus. observ. 106. n. 4. nisi subsit (vel manifesta vel*

vel saltem praesumpta) petentis malitia ad differendam litem, *per text. in cap. suscitata 6. extr. de in integr. restitut. Dn. Ziegler. in not ad Lancell. Inst. l. 3. t. 17. §. 6. Quam Canonicam Limitationem post Menoch. l. 1. q. 74. de praesumpt. Coler. de Process. Execut. P. 4. c. 1. n. 170. approbat Rescriptum Electorale Saxon. de Anno 1636. in verbis: Als ist hiemit unser Begehren, du wollest denselben (Execution-Process) ohne weitem Verzug wider offtegedachte B. G. zu E. gebühlich fortstellen, und dich daran den Restitutions-Process nicht iren lassen. Sed multum, propter res altioris indaginis Finckelth. d. l. n. 9. Nicol. Boerius Decis. aur. quest. 65. n. 7. 8. 9. est in arbitrio Judicis. Scaccia de Appellat. quest. 19. remed. 2. n. 86. Carpz. 2. Resp. 94.*

§. 59.

12. Revisio Actorum in Camera recepta. *Vid. Re-cess. Imperii Ratisb. de Anno 1654. §. 124. Petitur repetita consideratione Actorum in melius reformari sententia. vid. Bender. toto tractat. de Revision. & Struv. Exerc. L. th. 28.*

§. 60.

13. Recepta apud Saxones Leuteratio & Oberleuteratio. Utraque suspendit Executionem usque ad factam a Judice, qui priorem dixit, sententiae declarationem. *vide prolixè Dn. Carpz. in Process. tit. 17. & Flebig. in Process. p. 78. 79. & 82. seqq.*

§. 61.

Denique 14. non semel ex Humanitate indulgenda dilatio. Ita cum pure quid sponderur, vel alias debetur, statim cedit & venit dies *L. 213. ff. de V. S. sed continuo non potest agi. Nam spatium dandum est, quo commode possit fieri traditio L. 105. ff. de solut. §. ult. Inst. de inutil. stipul. Ita nec post rem judicaram statim*

D

Locus

Locus est Executioni. Quadrimestris enim in personali *L. ult. §. ult. C. de Usur. rei jud. arbitraria* in reali actione *§. 2. Inst. de Offic. Jud. L. 2. ff. de re judic. conceditur dilatio. Schnob. Exerc. π. XXI. th. 9. Ferdin. Arias de Mesa l. 2. resol. c. 37. n. 22. ubi rationem diversitatis habet, quam etiam Dn. Ziegl. probat. d. l. §. 1. in verb. primo enim casu statim.* Jure Saxon. Electorali in realibus 14. dies, *Ordin. Process. Elector. tit. 39. §.* Nämlich wenn ein Urtheil, *ic. in personalibus Terminum Saxonicum (6. septimanas & 3. dies) ib. §.* Wenn aber das Urtheil, *ic. In reliquis vero Provinciis terminum Saxonicum indistincte dari, tradit ex Ordin. Provinc. Jenens. cap. 38. Dn. D. Beierus in notis ad Schnob. d. l. De aliis videatur Ziegler. d. l. §. 3. 4. 5.*

§. 62.

Sed dicta valent, si notoria sint, & in continenti possint probari. Præcisè requirunt hoc *Matth. Colerus in Process. Execut. P. 4. c. 1. n. 163. 166. §. seqq. §. c. 2. n. 1. seq. Andr. Rauchbar. P. 2. q. 25. n. 102. post. med. vers. sujusmodi Exceptiones &c. Zäng. de Except. P. 3. c. 26. n. 115. seqq. Carpzov. in Process. tit. 22. art. 4. n. 1. 2. & alii ab adductis alleg.* Secus est, si requirant altioerem indaginem. His enim in alia Instantia post factam Executionem uti licet. *L. fin. in f. C. de Ordine Cognition.* Et sic quod indebite solutum, postea per Processum Ordinarium potest repeti. *L. 1. §. 5. ff. ne vis fiat ei qui in poss. bon. &c.*

§. 63.

Cessat vero Dilatio cum causâ. Sed quid si v. g. decem dierum data dilatio? Cessabitne, causâ ante tempus cessante? Non conquiescet eo Judicis officium, si frustra dilatio data appareat. Ad ulteriora procedet,

cedet, nec expectabit petiti temporis curricula. *arg. L. 72. ff. de acquir. vel omitt. hered. Et Angel. Aretinus super Instit. ad rit. de Action. fol. 254. n. 9.*

CAP. IV.

De Dilationibus in caussis Criminalibus.

§. 64.

Diximus quæ Civilem Executionem differant. Reliquum est, ut de criminalibus laboremus. Servabimus Instituti formam, & quo illas ordine narrabimus.

§. 65.

Primas Legi damus, primum ex ea differendi modum derivantes. Est is, si severius, quam ejus vel Regionis est consuetudo, Superior mandat quem puniri. Differenda tunc per triginta dies Executio. Foran enim Mora Severitatem Clementia miscebit. *d. l. si vindicari C. de penis Et alleg. a Dd. in b. l.*

§. 66.

Alius differendi modus crimen Falsi. Accidit saepe testes de Falso accusari. Cognitione tunc opus, nec ante, quam peracta, poena Locus est. Quid enim si convincerentur de crimine? Impediretur Executio, nec Innocens damnari posset. Id tamen asserendum, si non superessent, qui, contra Reum sufficerent ad probandum crimen. *Angel. Aretinus de Malefic. in verbo: inchoata. §. ult.* Falsum vero committit, qui vel ut dicat, vel ne dicat testimonium, quid accipit. *L. 1. §. 2. ibique Godofr. ad L. Cornel. de fals. L. 2. in f. ff. de concussionibus. Etiam qui accepit aliquid, ut verum dicat L. 1. §. 1. 2. ff. b. 1.* Nam belohnte Zeugen sind auch verworffen, und nicht zulässig, sondern peinlich zu straffen, inquit *Nemesis Carolina art. 64. L. 4. §. 4. ff. de Condict. ob turp. caus.*

Sebnob. Ex. 7. XXIV. th. 23. n. 1. Imo perjurus fit, cum promittat: Daß er die Wahrheit sagen, und solches weder um Giffit noch Gaben thun oder lassen wolle. *conf. eleg. Differz. D. Beieri de Falsis c. 3. post med.* Adeo bona causâ male faciendo perditur!

§. 67.

Similiter in *L. 1. C. de Bonis proscript.* casus dilationis est. Nimirum Servus antequam Domino reddat rationes *L. 67. ff. de Leg. 1.* Non enim damnum quis ex aliena culpa debet pati. *Dn. Carpz. in Pract. Criminal. P. 3. q. 157. n. 17.* Pateretur vero Dominus occiso servo sine redditis rationibus. Instabit tamen, nec morabitur, ut poenæ suæ reddi possit *d. L. 1. C. in f.* Fallit autem, si 1. differatur animo differendæ Executionis. 2. si metus evasionis vel alius scandali subsit. *Carpz. d. l. Petr. Theod. in Colleg. crimin. Disp. 10. th. 5. lit. F.* Idem Doctores *arg. d. L. 1. ad alios Bonorum Administratores extendunt. Ferdin. Ar. de Mesa Resol. l. 2. c. 36. n. 21.* Sed aliud de consuetudine servari *Clarus putat in Pract. §. ult. q. 97. n. 1.*

§. 68.

Majus etiam delictum facit cessare minus, & poenam suspendit: Nam de graviori prius cognoscendum, quam levius crimen puniatur. Aliud, si leve post gravius detegatur. Tunc enim cur prioris retardetur Executio, causa non est. *L. un. §. ult. ff. nihil in nov. appell. interposi. L. 7. C. de ordine Cognition.* Hinc cui post civilem criminalis inferitur Controversia, de posteriori prius audiendus est *Hippol. de Marsiliis in Pract. caus. Criminal. §. oportune. n. 5.*

§. 69.

Non aliud dicendum, si quis ejus Virtutis & Artis sit, ut digne possit exhiberi *L. 31. ff. de panis.* Superse.

perfedebit ab Executione Judex, priusquam Princeps
 contulatur. *d. l. § arg. L. 3. C. ex quib. causis infam. ir-
 rog.* Ampliat hæc *Lucas de Penna ad L. 1. col. 13. vers.*
verum est C. de Servitut. ut quisvis e Populo nolente Ju-
dice possit impedire Executionem. Quod tamen, cum
Foro repugnet, non affirmamus. Principem vero
tunc extra ordinem pœnam infligere posse, nemo ne-
gabit. Sic Dynus ad L. 31. ff. de pœnis refert, per hanc
Legem manus amputatione fabrum quendam artifi-
cem sublevatum fuisse. conf. Zobel. P. 4. different. 2. p. 588.
§ Clasen. in Jure Aggrat. p. 151. post pr. § 157. in med.
 Plura tamen deduci quam probari ex *d. l. cum mul-*
tis aliis dicit Alciatus §. 2. parerg. c. 28.

§. 70.

Quid si quispiam post sententiam fiat Furiosus?
 Et hoc modo suspendi Executionem dicimus cum *Bal-*
do in L. Furiosum. in f. C. qui testam. fac. poss. Habe-
 tur enim Ignorantis loco *L. 4. de Divort. § repud. Carpz.*
d. l. q. 145. n. 22. & loco absentis per omnia & in omni-
bus L. 2. §. 3. ff. de Jure Codicillorum. L. 17. de Injur. L.
124. §. 1. de R. F. Imo Mortuo comparatur per *L. 14.*
ff. Locat. Conduct. Ad quod enim Lex Naturæ, ad id
 Legis fictio se porrigit. Scilicet Naturam imitatur
 fictio *Nicol. Reusn. l. 2. decis. 6. n. 8.* Mortuus autem
 Jure communi pœnam pati nequit per *L. 6. ff. de Judic.*
Publ. add. vero Godefr. in not. Ergo nec Furiosus. Ex-
 pectandum ergo donec ad sanam mentem redeat.
 Multum tamen hic arbitrio Judicis *P. Q. D. art. 179.*
 & assertioni Medicorum tribui, ut *Responsum habet Sca-*
binatus Lips. Carpz. d. l. n. 31. diffitendum non est.

§. 71.

Prægnantis pœnam Legibus Romanis suspendi, nec remotos ab iis latet. Neque Romanos solum, sed Athenienses, *Ælianus. l. 5. Hist. var.* sed Ægypticos etiam hoc jure usos, ex *Plutarcho de sera Numinis Vindicta, Briffonius, l. 2. select. c. 20.* Autor est. Absintigitur, quæis volupe Gravidas punire cum *Claudio Dion. l. 57.* Nam grave facinus est, prænantem etiam ban- nitam occidere, ut ex *Baldo in L. Imperator. 18. ff. de statu hom. Marsilius d. l. §. nunc videndum n. 47.* testis est. Igitur suspendenda pœna, donec pariat. *L. 18. ff. de pœnis. d. L. 18. ff. de statu hom.* Quin etiam post partum edictum differri debet. Non enim nisi sex septimanis exactis, nach den gehaltenen Sechs wochen, ad supplicium trahi debet. Nec obit: *L. 14. §. 2. ff. de Edil. Edicto.* Debilitas enim Favorque partus causâ sunt. Facit huc Responsum Scabinatus Lipsiens. quod *Carpzov.* exhibet *d. l. q. 157. n. 23.* Diweil aber die Bettel schwangers Leibes ist, so wird die Execution solcher Leibes. Straffe, bis sie des Kindes genesen, und ihre Sechs wochen um seyn, billich eingestellet, und folgendts dermassen verrichtet, daß dem Kinde, da sie es selbst nehren wird, an seiner Nahrung kein Abbruch geschehe. *B. N. W.*

§. 72.

Idem Juris est in amputatione manus, vel alius membri mutilatione. Nec aliud in Tortura propter Identitatem rationis *arg. L. 32. pr. ff. ad L. Aquil. Zang. de Question. c. 1. n. 4.* Suspendenda enim Tortura, donec vires suas recipiat mulier. Limitat hanc assertio- nem *Hippol. de Marsil. d. l. §. videndum n. 48.* nisi nutritrix Infanti reperta. An diversum sit in Relegatione? quæ- ri solet. Interest tunc, an ex ea periculum imminet partui

partui nec-ne. Apparet hinc, aliud in Juramento ferendoque testimonio dicendum esse. Ad hæc enim quin cogi possit, dubium non est.

§. 73.

Trahimus huc ex paritate Rationis Ægrotum. Huic indicta corporalis pœna differtur usque dum reconvalescit. Nec a fustigatione solum, sed tortura quoque liber est *arg. L. 7. ff. de question. §. 1. 3. pr. ff. de Scto Siliano Matth. Steph. in not. ad artic. 59. P. S. D.* Exemplum non ita pridem in Hieronymo de Mendoza Relationes hebdomadariae dederunt. Is contra Portugalliae Pro-Regem cum aliis (si Relationibus fides) rebellis Torturæ destinatus erat. Sed morbo correptus, dilationem impetravit. Aliud asserendum, si Mortis indicta pœna sit. Tum accelerandam dixerim Executionem, ne fiat irrita sententia.

§. 74.

Neque tunc vero nimis festinans sit Executio. Spatium quippe dandum quo suæ consulat Animæ, Deoque concilietur. *Petr. Theod. in Colleg. Crimin. Disp. 10. th. 5. lit. G.* Exponunt hæc verba *Ordinationis Criminalis art. 79. pr.* dem, so man auf Bitte des Anklägers mit endlicher peinlicher Rechtfertigung straffen will, soll das zu vor drey Tage angesaget werden, damit er zu rechter Zeit seine Sünden bedencken, beklagen und beichten möge; Und so er das heil. Sacrament zu empfangen begehret, das soll man ihm ohne Weigerung zu reichen schuldig seyn. *ii. in artic. 102. verb. nach der Verurtheilung.* Et hæc in pœna Mortis observanda. Secus est, si fustigatio vel alia similis irroganda sit. Tales enim mox insigi post denunciationem, non raro videmus.

§. 75.

§. 75.

Quid vero si condemnatus nolit pœnitere? Spernat Sacramenta, nec suam querat in Christo Salutem? Magno Labore Servatorj stetit anima nostra, nec proin leviter habenda. Differat Executionem Judex, & laboret de Conversione damnati. Acceleret vero pœnam, si pertinax sit, nec audiat monentem. Non enim fructus hic pertinaciæ multis alioquin salutaris *contra arg. L. 51. §. 1. post med. ff. ad L. Aquil.* Et hinc responderunt Scabini Lipsi. daß, so fern er auf seinem verstockten Sinn verharren thäte, würde alsdenn nichts desto weniger mit der zuerkannten Straffe wider ihn billich verfahren *B. R. B.*

§. 76.

Nonnunquam tumultus aut aliud ciet Reorum potentia. Has Judex favillas comprimet differendo Executionem. Nam, velut fumus, Ira populi dilationibus facile dispellitur. Gliscet flamma, sicut oleo, vertetur Ira in rabiem, si tenax propositi Judex. Hinc vere pœnas pharmaca dixit Plato: Non adhibenda, si res videntur desperatæ: si tempora respuant ordinaria Judicia. Versa vice Tumultus non accelerabit pœnam alioquin differendam.

§. 77.

Sæpe etiam ideo servari solent post damnationem, ut ex his in alios questio habeatur: dicit *L. 29. ff. de pœnis in f.* Accidit, a pluribus sæpe peccari, omnes autem puniri Reipublicæ interest. Quid ergo si ex pluribus fugitivus unus captus, & damnatus est? Suspenditur Executionis, donec & reliquorum copia fiat. Opus enim Confrontatione, quæ Judex erit, dabitque Rei veritatem *vid. Dn. Tabor. de Confrontat.* Et aliquoties ita responsum: Daß die Execution solcher Straffe so lange biß
NN.

NN. auch zu haften gebracht, und mit dem Gefangenen confrontiret worden, billich eingestellet wird *W. R. W.* probat *Carpz. d. l. n. 19.* Sed Judicis hic opus arbitrio: quando & quibus in casibus, vide late *Jac. Menoch. l. 2. de arbitr. Judic. quest. cent. 5. cas. 474. n. 13. Mascard. vol. 3. de probat. conclus. 13. n. 1. & 18.* Quid enim si vilis & aliunde infamis cum bonæ famæ Viro confrontandus esset? Vide de hoc & aliis casibus *Zang. tract. de Question. seu Torr. Reor. c. 2. n. 49. seqq.*

§. 78.

Obtinet dicta præmissa in Adulterio. Nam sola confessio, si non idem Correat dixerit, non facit delictum, nec pœnam habet ordinariam *L. 1. §. f. ff. de question. Berlich. P. 4. Concl. 27. n. 135. Hartmann. Pistor. Obsev. 33.* Nec aliud Coadulterantis operatur fuga. Hæc enim non contra confitentem, sed fugientem facit indicium *arg. L. 17. §. f. ff. ad L. Jul. ff. de Adult.* Hinc absente coadultero retardanda Executio. *Diff. Moller. l. 2. semestr. 37. dicens hanc questionem Dn. Scab. Lips. nimium exercuisse.* Sed perseverans in fuga, si proscribatur, pro confessio est. quem casum cum paucis aliis excipit. *Carpz. P. 2. q. 60. n. 33. seqq.*

§. 79.

Tollit confessionem etiam sub tortura factam apprensens Innocentia *L. f. C. de Error. Advoc. L. 1. §. f. ff. de quest. Wesenb. in parat. tit. de Accus. etiam si contumax sit arg. L. 19. ff. de pœnis.* Abstineat igitur ab Executione Judex, donec Principi rescripserit. *d. L. 1. inf. & L. 27. §. 1. ff. de pœnis.* Idem Juris est, si cui pœna dicatur interdicta infligi suæ personæ. Exemplum *L. 9. §. 11. ff. de pœnis.* Rationem *Godofredus in not. ad d. L. habet.*

E

§. 80.

§. 80.

Denique differendi modum Leges probant *pen. ff. ad l. Cornel. de sicariis* §. 1. & 2. *ib. de pœnis*. Est is propter honorem personæ delinquentis. Hanc Judex non nisi consulto Principe pœnæ dabit *d. l. 27. Ferdin. Arias de Mesa d. l. n. 20.* nisi tumultus, vel aliud gravius malum immineat *d. l. pen. inf.* Sed alia de Jure Principis in remittenda pœna quæstio. Id posse Principem, palam est; an peccet, merito dubites. Breviter: (nec enim hujus loci est) Id facile fieri non esse republica. *Bodinus de Republ. l. 1. c. 10. Bachov. in Comment. ad Inst. §. 9. n. 9. & 10. de Jure N. G. & C.*

CAP. V.

De Causis partim utramque Executionem differentibus, partim falsis.

§. 81.

Multa dixi, quæ civilem separatim, criminumque suspendunt Executionem. Sunt quædam sic comparata, ut utrique noceant, utramque differant. Est in his Appellatio, de qua adhuc breviter.

§. 82.

In Civilibus & Criminalibus appellare licitum *l. 1. verb. iuste ab eo* & *c. l. 29. C. de appell. l. 2. C. si pendente Appell. mors interven. l. 3. §. ult. ff. qui testam. fac. poss. l. 29. C. de Appell.* Et in his quidem, sive sit ultimum supplicium *Carpz. Pr. Crim. P. 3. q. 139. n. 3.* sive Tortura tantum indicta *l. 2. C. de Appellat. recipiend.*

§. 83.

Differt igitur Criminalis a Civili Appellatione. In Criminalibus a futuro gravamine *l. 30. C. de Appell.* non ita in civilibus, licet appellare. Causa præjudicium irrepara-

reparabile, teste *Marsilio in §. expedita. n. 70. seqq. ubi alias quoque differentias collegit.* Majus enim periculum in causa parva criminali, quam magna civili *l. in servorum §. f. in f. ff. de pœnis.*

§. 84.

Extendunt hæc Doctores, ut & factam ab Incarceratione probent Appellationem. *Carpz. d. l. n. 10.* Ac non solum ante, sed etiam post decendum admitti testatur *Nicol. Reusnerus l. 2. decis. 22. n. 28.* Nec obstant *l. 6. §. si autem: juncta Authent. Hodie C. de Appellat. l. ult. §. illud etiam C. de tempor. & repar. Appellat.* Quoties enim successivum gravamen, toties appellare licet quocunque tempore *arg. l. 1. §. pen. post m. ff. de Usufr. accresc. c. ex parte 47. de Appellat.*

§. 85.

Suspenditur autem Appellatione Judicis inferioris sententia. *Struv. Ex. L. th. 15.* ut Executioni dari nequeat *per t. t. ff. nihil innovari appell. interpos.* Si quid interim innovatum, Judex imploratus in pristinum statum restituit. *Videatur Lancellotti. de Attentatis. Berlich. decis. 131.* nisi nullitas desideret causæ cognitionem. Tunc enim moribus non suspenditur Executio. *Gail. 1. obs. 113. n. 2. 3. Carpz. Process. Tit. 19. artic. 4.* Præsertim si, qui petit eam, Adversario de Indemnitate cavere paratus sit. *add. Carpz. l. 2. Resp. 93. seq.*

§. 86.

Moribus Germaniæ non admitti in Criminalibus Appellationem, ex *Mynsing. obs. 41. cent. 4. & Gail. l. 1. c. 20. de Pace publ.* probat *Mollerus 4. Semestr. 33.* Pertinent huc verba sanctionis Caroli V. & Imperii Stat. *in Recess. August. de Anno 1530. §. Item, als icht etliche Zeit herrc. verb. So sehen und ordnen wir, daß hinfürder in Peinlichen Sachen*

keine Appellation angenommen: sondern damit nach altem hergebrachtem Gebrauch gehalten werden soll. *Et in Ordin. Cam. Imp. P. 2. tit. 28. §.* Item: Nachdem auch den alten hergebrachten Gebrauch *ic. verb.* daß hinfürder in Weinslichen Sachen an Kaiserlichen Cammer: Gerichte keine Appellation mehr angenommen, sondern angeregten Gebrauch nach gehalten werde, *ic.* *Nec aliud servari in Electoratu Saxoniz patet ex Ord. Appell. D. Elect. Christiani II. tit.* wer vor uns ser Appellation-Gerichte geladen, auch was Sachen *ic. §.* Sed doch allein *ic.* *Add. Reink. de Regim. Sec. §. Eccles. l. 2. class. 2. c. 14. n. 38. seqq.* In quibus autem fallat Regula *vid. Carpz. d. l. n. 31. seqq. §. Moll. d. l.*

§. 87.

Sunt etiam Causæ, quas minus recte vulgo dilatorias putant. Pertinet huc Incompetentia Judicis. Citatus enim ab incompetente, venire non tenetur *L. ult. ff. de Jurisd.* nisi ad allegandam incompetentiam *L. 2. ff. si quis in Jus voc. non ier. L. 5. ff. de Judiciis. Schnob. Disp. π. V. th. 7. 8. 12. Col. in Proc. Exec. P. 2. c. 1. per tot.* Et sententia taliter lata est ipso Jure nulla *L. 1. seqq. per tot. C. si a non compet. Jud. judicat. quid §. c. §. ibi D. Brunnem.* nec melioris effectus est, quam si privatus, cujus nulla Jurisdictione, eam tulisset. *Zang. de Except. P. 2. c. 1. n. 2.* Hinc non differri, sed impediri Executionem eo casu statuo eum *Theodor. in Coll. Crim. disput. 10 th. 5. lit. d. Hippol. de Marsiliis in Pract. Crim. §. oportune n. 28.*

§. 88.

Putant etiam differri (si non impediri; quod etiam negamus propter *L. 51. vers. quid si quis absurde. ff. ad L. Aquil.*) pœnam, si damnatum puella petat in maritum. Causam ponunt favorem matrimonii *L. 1. ff. sol. matrim.* Hunc in tantum retardare Executionem, ut omnino rescriben-

scribendum sic Principi *L. 6. §. 7. ff. de injusto, rupto, irri-
zo &c.* Sed lubrica Ratio propter *L. 18. C. de penis.* Ma-
gnus quidem, fateor, matrimonii favor, at non tantus,
ut nervos Reipublicæ, pœnas, tollat. Nunquam vio-
lari debet Justitia, nec labefactari disciplina publica.
Limn. de Jure Publ. l. 4. c. 8. n. 289. Interest enim Reipu-
blicæ pœnas non differri *d. L. 18. C.* sed Reos velociter
aut absolvi, aut puniri *L. 5. C. de Custod. Reor.* Res judi-
catas Executioni mandari publice interest *per L. 65. §. 2.
ff. ad SCTum Trebell. L. 16. inf. ff. ad L. Cornel. de sicariis.
conf. Synops. Instit. Schultz. tit. de Obligat. quæ ex delicto
nasc. lit. c. p. 1017.*

§. 89.

Nec ejus, qui rupto laqueo incolumis decedit, dif-
ferenda pœna. Non enim suspensum, sed insuper suffo-
catum esse requiritur. Apparet hoc ex verbis senten-
tiæ capitalis: *Daser mit dem Strange vom Leben zum Tode
gestraffet werden soll. Constit. Crimin. Caroli V. art. 192. Lud-
well. Exerc. XV. th. 3. lit. h.* Carnificis ergo vitium sen-
tentiæ non debet præjudicare. Hinc statim de novo
suspendendus & arctius constringendus est. Et hoc in
Francia servari testatur *B. Ungep. Ex. Justin. 13. q. 5. in
Nego p. 614.* Sed Jurisconsultos Jenenses ab ordinaria
pœna Reum absolvisse scribit *Virgil. Pingitzer Sax. quæ-
stion. 7. n. 9.* perpetuamque Relegationem *M. Nov. An-
no 1631. dictæ Scab. Lips. refert Carpz. Pr. Crim. Q. 88. n. 43.*

§. 90.

Idem valet, si dicat quis, habere se, quæ Principi
Salutis ipsius causâ referat. *Godofr. ad L. 19. C. de penis.
lit. y.* Id enim si permitteretur, quos non differendi
modos fingeret damnatus? Non igitur suspendenda
pœna *L. pen. C. de Custodia reorum. L. 16. inf. ff. de Sicariis.*

sed vel extorquenda Veritas, vel sine illa pœnæ subji-
endus est. Non enim malitiis hominum est indulgen-
dum *L. 38. ff. de R. V.* Et fructum Calliditatis suæ nemo
sentire debet. *L. 25. C. de Legat.*

§. 91.

Alium modum ex Cepone *in caussis* refert sæpe
laudatus *Marsilius d. l. n. 6. in m.* Est is, si damnatus ex
Laico fiat Clericus. Rationem habet, quod non liceat
hunc ad Judicium seculare trahere *per Authent. statui-*
mus. C. de Episcopis & Clericis. Carpz. in Jurisprud. Consist.
l. 2. def. 10. nisi ratione rei sitæ moveatur actio. *Authent.*
Clericus: C. de Episc. & Cleric. c. 6. de foro compet. Gail. 1.
Obs. 37. n. 4. & de Criminalibus caussis Carpz. Pr. Crim. P. 3.
q. 110. n. 82. seqq. Verum recte displicet hic modus
Marsilio in repetit. L. fin. C. de probat. Vix enim post
sententiam tempus datur se faciendi Clericum. Nec
prodesse debet Clericis, quod omnium interest, gravi-
ter puniri *arg. L. 38. ff. de R. V. L. 25. C. de Legat.* Inhu-
manum enim est his aperire viam, quæ per Leges inter-
dicta *L. 2. in f. C. de indicta viduit. & L. Ful. & c.*

§. 92.

Sed quid, si provocet ad Judicium (ut loqui
amant) in valle Josaphat, vor das jüngste Gerichte, oder
den Richterstuhl Jesu Christi? Egit hac de quaestione
Christian. Herold. in pecul. hac de re conscripta dissert.
item *Besold. de Appell. & in tract. de pœnis fol. 31.* Uter-
que licitam statuit, & factæ refert Exempla. Nos quid
in Civili & Criminali provocatione statuendum, pau-
cis eruemus.

§. 93.

In Caussis Civilibus illicitam, & arbitrarie coër-
cendam probat *D. Richt. Cent. Reg. Jur. Reg. 2. §. 20.*
Hinc

Hinc quoties provocatur, toties peccatur, proximi charitas violatur, divina severitas coacervatur ait *Rumelinus P. 2. ad A. B. Caroli IV. dissert. 2. Coroll. 2.* Et in Insulam relegari debere, qui sic terrent alios, respondet *J. C. Modestinus in L. 30. ff. de pœnis.* Nam Magistratum gravi Injuria affici patet e Responsio Jenensium *de Anno 1656.* daß ReCTOR Academiæ die angezogene grobe Injurien, und die aus Leichtfertigkeit unnöthiger Weise angeordnete Furladung für Gottes Gericht gebührlichen zu vindiciren, und insonderheit die Universität bey so gestalten Sachen um Schutz anzusuchen wohl befugt, und wofern es oberer Mächten allenthalben also bewand, so ist Injuriant wegen seines groben und ärgerlichen Verbrechens nicht allein die niedergeschriebene Trau- und Beschuldigungs-Worte, als wolte er deswegen den ReCTorem wiederum vor das Jüngste Gerichte citiren, weil ihm Justitia denegirt, und er gedrückt würde, uff vorgehende recognition coram senatu Academico zu revociren, und dem ReCTORi eine Abbitte zu thun schuldig, sondern er wird auch hierüber andern zum Abscheu exclusionis & amissionis privilegiorum, oder einer ziemlichen Geld-Straffe seinem Vermögen nach nicht unbilllich willkührlich belegen.

§. 94.

Licitam vero in Criminalibus causis esse, defendere satagit idem *Rumelinus d. l.* Quod secus in hisquam Civilibus. Non enim agi illis de glande legenda, vel aqua & aqua pluvia arcenda, sed sanguine redempto Morte Redemptoris Christi. Nec, ut in Civilibus, alia damnato superesse remedia. Quicquid autem ejus sit, faciat Judex, ne fero nimis sapiat. Aut enim

enim manifestum est delictum, & tum, non est, quod
 metuat; vel differat poenam. Aut fluctuat, & tum,
 quod *Plinius L. 1. ep. 18.* observet: *Quod dubitas, ne fece-
 ris.* Tuius decem nocentes (in casibus scil. dubiis)
 dimittere, quam innocentem unum condemnare.
 IVSTVS enim DOMINVS EST, ET RE-
 CTA SVNT IVDICIA EIVS.

Nuper ut Alma Themis de poenis audit, illas
 Voto differri iudicioque Tuo:
 Nescio pro tanto, dixit, differre labore
 Præmia: Sit Sponsus, sit cito Mystra Meus.

Optimorum Parentum Filio Optimo Disputationis
 AUTORI, Nobil. Dn. Respondenti

Gratul. f.

L. V. ALBERTI, P. P.

Leipzig, Diss., 1674 (1)

ULB Halle

003 741 788

3

TA → OL

f

nur 1+7 Stück verknüpft

V317

DN. LEONHARDI BAVDISII ¹⁶
DISSERTATIO IVRIDICA ^{1674, 156}

DE

EO QVOD DIFFERT
EXECVTIONEM,

OCCASIONE

L. Si vindicari XX. C. de Pœnis.

ANTEHAC

SVB PRAESIDIO

DN. PAVLI FRANCISCI ROMANI

I. V. D. PROF. PVBL. ET FACVLT. IVR.
ASSESSORIS

IN ACAD. LIPS.

d. 15. Ian. 1674. PVBLICE HABITA.

NVNC OB MATERIAE DIGNITATEM
EMENDATIO RECUSA.

LIPSIAE,
APVD GODOFR. AVG. STOPFFELIVM.
M DCC XLVIII.

